

Asia: OM 24/41/2015

Nimilain uudistamistyöryhmän mietintö

Yleisiä huomioita

Lausuntonne:

-

Mahdolliset kommenttinne:

-

1 luku. Etunimi

Etunimien enimmäismäärää ehdotetaan nostettavaksi kolmesta neljään.

Kannatan ehdotusta

Mahdolliset lisäkommenttinne:

-

Etunimien sukupuolisidonnaisuus ehdotetaan säilytettäväksi. Sukupuolisidonnaisuus olisi jatkossakin harkinnanvarainen edellytys, josta voidaan poiketa erityisestä syystä.

Vastustan ehdotusta

Mahdolliset lisäkommenttinne:

Nimen sukupuolenmukaisuutta on hyvin vaikea ellei mahdoton kattavasti määritellä, ja lakiesitys kohtelisi kovin eri tavoilla yleisiä ja harvinaisia nimiä. Ihmisen sukupuoli on myös hyvin vaikea kysymys, jonka pohtiminen ei edes kuulu nimilain alaan; tässä riittää todeta, että niin nyt kuin tulevaisuudessakin on lukuisa joukko suomalaisia, joiden sukupuoli ei kaikilta osiltaan vastaa väestötietojärjestelmään merkittyä. Sukupuolivähemmistöjen asema on suojattu tasa-arvolaissa.

Trasek ry ja Dreamwear Club ry ehdottavat, että maininta samalle sukupuolelle vakiintuneesta nimestä (2§ 1. momentin 2. kohta) poistetaan.

Lausuntonne 1 luvusta muilta osin:

3 §:n poikkeusperusteissa hyväksymisperusteena mainitaan kohdassa 1, että nimi on väestötietojärjestelmän tietojen mukaan jo käytössä nimensaajan kanssa samaa sukupuolta olevalla viidellä elossa olevalla henkilöllä.

Esitetty määritelmä ei tunnu johdonmukaiselta. Yhtäältä se tarkoittaisi, että yleisimmät etunimet olisivat pääosin muodollisesti sukupuolineutraaleja – kymmenientuhansien nimenkantajien joukkoon osuu kullakin hetkellä jokunen henkilö, jonka sukupuolenkorjausprosessi on kesken, jolla on muun kulttuurin kautta peruste poiketa nimien sukupuolenmukaisuudesta tai jolla jostain muusta syystä on juridisesta sukupuolesta poikkeava etunimi. Toisaalta se tarkoittaisi, että jokainen kokonaan uusi etunimi määriteltäisiin automaattisesti kuuluvaksi ensimmäisen kantajansa sukupuolelle. Tämä ei mitenkään vastaa sen paremmin tähänastista käytäntöä kuin sitä todellisuutta, jossa etunimet annetaan.

Pieni mutta merkittävä osuus väestöstä on sellaisia, joita ei oman sukupuolikokemuksen tai ulospäin näkyvien kriteerien perusteella voi luokitella yksiselitteisesti naiseksi tai mieheksi. Monien tällaisten ihmisten kannalta on olennaista, että etunimistöissä säilyy edelleenkin myös sukupuolineutraalien etunimien kategoria; toisaalta on yhtä lailla useita ihmisiä, joiden näkökulmasta on tärkeää voida saada sekä naisen että miehen etunimi. Tässä kohden on huomattava, että kun suomenkielisessä nimistöissä on suhteellisen paljon harvinaisehkoja sukupuolineutraaleja etunimiä, ruotsinkielisessä puolestaan ei juurikaan. Siksi molempien vaihtoehtojen säilyttäminen on tärkeää paitsi sukupuolivähemmistöjen tasa-arvon myös kansalliskielten tasavertaisuuden kannalta.

Perinteisen sukupuolijaon ulkopuolelle jäävät, samoin kuin kahden valtasukupuolen välisessä sukupuolenkorjausprosessissa olevat transsukupuoliset, ovat tähän asti voineet vaihtaa etunimeään sen kohdan perusteella, joka on lakiehdotuksessa neljäntenä: "jos siihen harkitaan olevan muu erityinen syy". Tämä muotoilu on jätetty väljäksi, kuten toisaalta oikein onkin; toisaalta sen tulkinta on tähän saakka ollut kirjavaa. On siis pelättävissä, että muunsukupuolisia kohdellaan jatkossakin siinä määrin eri tavalla, että he eivät ole tasa-arvoisessa asemassa sukupuolienemmistöön kuuluvien kanssa. Ristiriidan vaara nykyisen tasa-arvolain kanssa on ilmeinen.

Trasek ry ja Dreamwear Club ry ehdottavat, että jos etunimen sukupuolisidonnaisuus säilytetään – mitä emme pidä tarkoituksenmukaisena – nimen sukupuolta ei määritellä esityksen kaltaisella mekaanisella tavalla ja että kohtien 3 ja 4 väliin lisätään kohta, jonka mukaan sukupuolisidonnaisuudesta poikkeaminen on sallittua aikuiselle hänen omalla ilmoituksellaan ja alaikäiselle 44 § ja 27 § mukaisesti.

2 luku. Sukunimi

Sukunimiyhdistelmien käyttöönotto ehdotetaan sallittavaksi. Sukunimiyhdistelmät olisivat mahdollisia aikuisille esimerkiksi vihittäessä (10 ja 13 §), mutta tietyissä tilanteissa myös lapsille (6 ja 7 §). Ehdotuksen mukaan sukunimiyhdistelmät olisivat sallittuja myös tilanteissa, joihin ei liity perhesuhteiden muutosta.

En ota kantaa

Mahdolliset lisäkommenttinne:

-

Käytössä olevien sukunimien suoja ehdotetaan säilytettäväksi entisellään

En ota kantaa

Mahdolliset lisäkommenttinne:

-

Lausuntonne 2 luvusta muilta osin:

-

3 luku. Nimiviranomaiset ja menettelysäännökset

Lausuntonne 3 luvusta:

-

4 luku. Kansainvälisen yksityisoikeuden alaan kuuluvat säännökset

Lausuntonne 4 luvusta:

-

5 luku. Erinäiset säännökset

Lausuntonne 5 luvusta:

-

6 luku. Voimaantulo ja siirtymäsäännökset

Lausuntonne 6 luvusta:

-

Liitelait

Työryhmän ehdotukseen sisältyy ehdotus muuttaa rekisteröidystä parisuhteesta annettua lakia muun muassa siten, että laista poistetaan rajoitus, jonka perusteella rekisteröidyn parisuhteen osapuoliin ei sovelleta nimilain puolison sukunimeä koskevia säännöksiä. Uusia parisuhteita ei ole enää voinut rekisteröidä 1 päivästä maaliskuuta 2017 lähtien, joten muutos soveltuisi vain rekisteröidyn parisuhteen kuluessa tai parisuhteen purkautumisen jälkeen tehtyihin nimenmuutoksiin.

En ota kantaa

Mahdolliset lisäkommenttinne:

-

Yksityiskohtaisia huomioita

Pykäläkohtaiset tekniset huomiot:

-

Voit jättää kommentit lausuntoon myös liitteenä

[lausunto-trasek-dwc-2017-06-ul.pdf](#)

[lausunto-trasek-dwc-2017-06-ul.pdf](#)

Leino Unni
Trasek ry